

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr.
a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiuni.

DELA CONFERENȚA INTERPARLAMENTARĂ PENTRU ARBITRAGIU ȘI PACE.

A VIII-a Conferență
Interparlamentară.— Raport special al »Tribunei« —
Bruxelles, 6 August 1897.

Anul acesta conferența interparlamentară pentru arbitragiu și pace își ține ședințele sale la Bruxella. E a opta sesiune a acestei conferențe, al căreia scop umanitar și a căreia activitate sunt considerate de unii ca o utopie, de cei mai mulți și mai buni însă ca o premergere în calea adevăratelor principii, care par astăzi temerare, dar care vor călăuzi lumea de mâine.

Sunt de abia doi ani decând tot la Bruxella s'a ținut a șesa conferență; cea de-a șaptea, considerată mai mult ca un divertisment, nu contează pentru noi. Răsunetul ei de altminterlea a fost mic pretutindenea.

Favoarea extraordinară făcută capitalei Belgiei de a fi aleasă de două-ori ca sediu al ședințelor conferenței, și după o atât de mică trecere de vreme, se datorește nu numai faptului că la Bruxelles și Tervueren e deschisă o expoziție universală, care oferă vizitatorilor o minunată ocazie de a vedea, de a aprecia și de a admira progresele industriei și artelor moderne, ci mai ales faptului că printre toate statele europene Belgia ocupă un loc special din punctul de vedere al ideilor, care formează obiectul acestei grupări interparlamentare.

Țeară liberă, a căreia neutralitate e garantată de puteri, Belgia a făcut progrese enorme pe toate terenurile în acești 57 de ani de când datează independența ei.

Doné naționalități diferite, Valonii și Flamanzii, vorbind două limbi deosebite, și-au legat soarta împreună, împreună lucrează pentru prosperitatea lor și a patriei comune.

În 1830 aceste două naționalități au luptat la olaltă pentru a scutura jugul olandez, după-cum cu secole în urmă la olaltă au împărțit toate durerile și bucuriile unor timpuri agitate și glorioase; la olaltă pentru a scutura jugul spaniol, la olaltă întotdeauna și în toate împrejurările.

„L'union fait la force“, — „Unirea face puterea“, — e devisa acestei țeri; și prin o bună și frățească unire, ea a ajuns într'adevăr puternică prin știință, prin literatură, prin artă, dar mai ales prin munca uriașă desfășurată pe terenul industrial și comercial. E destul să spun că deși Belgia, ca întindere teritorială, e mai mică decât Transilvania, comerțul seu cu lumea întreagă e mai mare decât al întregii Austro Ungarii și cu mult mai mare decât al vastei Rusii.

Intr-o asemenea țeară prosperă, ai cărei locuitori au putut aprecia cu deplinătate binefacerile păcii, unirei și muncii liniștite, conferența interparlamentară pentru pace și arbitragiu se găsește într-o atmosferă îmbibată de propriile sale idei generoase, pe un teren cultivat, pe care germenele acestor idei de pace și de muncă liniștită a dat deja și până acum cele mai frumoase roade.

E pentru mine o adevărată plăcere se pot comunica »Tribunei«, acest demn și valoros organ de publicitate, a cărui rațiune de a fi reșede în aceleași idei înalte, care călăuzesc conferența interparlamentară pentru pace și arbitragiu, câteva amănunte asupra activității din anul curent a acestei instituțiuni.

Programul ședințelor și sărbătorilor.

Comitetul organizator, în frunte cu dl. A. Beernaert, președintele camerei deputaților, a stabilit din timp programul următor:

Vineri, 6 August: la 8 1/2 ore seara, recepțiune, în saloanele camerei deputaților, de către dl. președinte Beernaert și d-na Beernaert.

Sâmbătă, 7 August: la 10 ore dimineața, ședință; la 2 ore după amiază, ședință; la 9 ore seara, „raodt“ în localul primăriei oferit de colegiul eșcival de Bruxella.

Duminică, 8 August: vizită la expozițiile din Bruxella și Tervueren.

Luni, 9 August: la 9 ore dimineața, ședință; la 2 ore după amiază, idem; la 7 ore seara banchet oferit de comitetul belgian membrilor străini.

Marti, 10 August: zi rezervată unei excursiuni la Grottele de Han, organizată în onoarea membrilor străini.

Mercuri, 11 August: închiderea conferenței; la 8 ore seara sărbătoare organizată la palatul Cinquantenar de către comitetul executiv al expoziției de Bruxella.

Programul, cum se vede, destul de bogat, merită a ocupa în chip folositor și plăcut spațiul celor câteva zile rezervate congresului.

Conform acestui program, Vineri, seara s'a făcut recepțiunea membrilor străini ai congresului în saloanele splendid iluminate ale parlamentului belgian, a doua zi, Sâmbătă, 7 August, ședințele sale au fost deschise oficial la 10 ore dimineața cu:

Discursul domnului președinte A. Beernaert.

Dl. Beernaert urează bună venire congresiștilor; le mulțumește, că au ales Bruxella ca sediu al conferenței a VIII-a pentru întrunirile sale. Belgia, zice dl. Beernaert, după lupte continue, se bucură de aproape 60 de ani încoace de independență, constituind o individualitate națională printre celelalte state europene; neutralitatea sa e garantată de puteri, și ea își îndeplinește conștiințioasă datoriile sale de țeară neutrală. Amintește despre conferența ținută la Bruxella în 1895, conferență remarcabilă între altele și prin aceea, că atunci s'a hotărât proiectul de organizare a unei curți internaționale de arbitragiu. Acesta a fost un mare pas înainte. Dl. Beernaert se crede însă dator a recomanda congresului cea mai mare prudență în lucrările sale; d-sa crede, că trebuiesc lăsate pentru moment la o parte chestiunile acestorii, pentru a se lua în desbatere și a se fixa tot mai mult principiul a căruia practicare trebuie până în cele din urmă să triumfe și care este: ideea arbitragiului prin introducerea clauzei arbitrale în convențiunile internaționale și în toate actele care creează obligațiuni reciproce între diferitele țeri. Într'un cuvânt, congresul trebuie să lucreze în sensul idealului seu, care s'ar pute rezuma în aceste cuvinte: a da îndrăgă forța pentru a face să înainteze dreptul. Cu o vie satisfacțiune, împărțită și de adunare, dl. Beernaert constată, că această idee își deschide cale din zi în zi mai largă, tinzând a se impune în chip imperios națiunilor și guvernelor.

Discursul ministrului de externe.

Dl. de Favereau ministrul afacerilor străine al Belgiei, luând cuvântul după dl. Beernaert, urează la rîndul seu bună venire reprezentanților străini, urând în același timp isbândă deplină eforturilor lor generoase. Onoarea ce s'a făcut Bruxellei, zice ministrul de externe, de a fi ales de două-ori ca loc de întrunire pentru congres, e de atribuit de sigur și împrejurării că Belgia e de mult câștigată pentru politica de pace. Fără a căuta să iasă din frontierele sale Belgia a realizat progrese uimitoare din punctul de vedere material, moral, etc., — și toate aceste progrese ea le-a realizat la adăpostul păcii de care s'a bucurat. „Aceasta pace ar putea și ar trebui să fie universală“, zice ministrul în aplausele congresului, „și a urez succes desăvîrșit conferenței și realizarea idealului ce o însușește.“

Cei absenți.

Secretarul general al conferenței dl. Housseau de Lehaia dă citire unui mare număr de telegrame și de scuză că nu pot lua parte la desbaterile din anul acesta, parte din ei fiind bolnavi, parte reținuți de afaceri politice sau private. Cei mai mulți sunt Ungurii, cari promisese anul trecut că vor fi nume-roși, dar cari după-ce 'și-au văzut scopul ajuns, se roagă de iertare și lasă toată greutatea pe sarcina prichiindelului de Pászmandy. — Apoi se dă cuvântul reprezentanților diferitelor grupuri parlamentare străine, spre a răspunde discursului de bună venire al președintelui. (Va urma.)

Protestul Românilor

contra

Opresiunii maghiare.

Am anunțat ieri frumosul fapt al tinerimei noastre universitare din Bruxella. Mai adaugem, că broșura, după informațiunile ce ne vin s'a tipărit în 1000 exemplare. Ea poartă stampila „Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor. — Secțiunea Bruxelles“. Comitetul studenților adresează tuturor ziarelor rugarea, să trimită câte un exemplar din numerii în care vor menționa broșura, la adresa dlui V. Curtius, rue de l'Esplanade, Bruxelles.

Am promis ieri, că vom da în traducere întreagă broșura. Ne este însă imposibil de a o da întreagă într'un număr. De acea azi publicăm numai o parte.

Cuvântul tinerimei.

„Protestul“ însuși este precedat de o introducere din partea comitetului tinerimei, în care face istoricul „Protestului“ și explică rostul acestei publicațiuni. Eată acest cuvânt:

„E căva timp de când zările au publicat o telegramă din Budapesta zicând, că guvernul unguresc se găsea în posesiunea unui manifest ce emana dela Români din Transilvania și Ungaria și în care se protesta în contra unei stări de lucruri, de care acest popor are foarte mult a se plânge.

Exemplele pe care le deținea guvernul erau manuscrise interceptate, ceea ce nu e de mirare într-o țeară unde cabinetul negru funcționează în condițiuni extraordinare. Scandalurile recente, date la lumină de opozițiunea parlamentară și care erau aproape să aducă pe băncile corejecionale pe președintele consiliului pentru violarea secretului scrisorilor, sînt o mărturie despre aceasta.

Guvernul, voind cu ori-ce preț să împiedice această publicațiune, care ar fi putut arunca o rază de lumină mai mult asupra uneltirilor sale tenebroase, s'a grăbit să facă cunoscut prin organul funcționarilor sei celor cari au subscris acest protest, că în cas de publicare s'ar expune să fie trași în judecată și condamnați.

Numărul protestatorilor, cari n'au avut teamă să înfrunte fura guvernamentală și se-și pue numele în josul acestui document ridicându-se la mai mult de 2000, publicarea lui, după calcule basate pe precedente numeroase, ar fi putut să coste, pe lângă câteva zecimi de ani de închisoare, o sumă de vreo 200.000 florini, adică aproape o jumătate de milion franci amendă.

Fără a mai vorbi de alte jurnale românești, care au avut a face cu justiția ungurească, vom cita numai pe »Tribuna«, principalul organ românesc din Transilvania, care a avut până acum 24 pe procese de presă; în acest moment chiar, redactorul seu responsabil e închis la Seghedin, (la Cluj! — Red. »Trib.«) și alte două procese sînt pendente.

În acești din urmă doi ani 205 persoane au fost condamnate sub pretexte de nimic la un total de 24 ani, 1 lună și 10 zile de închisoare și la 9392 amendă, — și nu e mult de când condamnații în procesul »Memorandului« au fost, — lucru de necrezut, — urmăriți și amenințați cu sequestru pentru plata chiriei celulelor în care au suferit 15 luni de detențiune politică!!!

S'ar zice, într'adevăr, că guvernul, dacă voește să înăbușe mișcarea națională română prin amenințări și măsuri de intimidare, caută înainte de toate să-și creeze resurse noi și cu atât mai fecunde cu cât face toate chipurile să le sporească prin mijloace pe cât de extraordinare pe atât de groțegi.

În asemenea condițiuni nimeni nu se va mira că șefii partidului național au aminorat pe mai târziu publicarea manifestului.

Dar' cum nu trebuie ca violența să triumfe totdeauna asupra dreptului și ca vocea celor oprimați să fie înăbușită prin forță, noi, studenții români dela Universitatea din Bruxella, ne-am hotărât să facem să se audă înaintea Europei civilizate strigătul de protestare al fraților nostri de peste Carpați, tiraniști și spoliați într'un chip nedemn de către un regim de teroare, care e o adevărată rușine acum la aurora secolului al XX-lea.

În momentul în care se știa că congresul păcii va reuni la Bruxella reprezentanții tuturor popoarelor, noi am decis traducerea și imprimarea acestui protest, — și ora și locul ni-se par cu atât mai bine alese, cu cât chiar semnatarii protestului fac apel la opinia publică a Europei, sub protecția căreia pun cauza atât de sfântă și atât de legitimă a poporului român din Transilvania și Ungaria.

După aceasta lăsăm se urmeze în traducere fidelă însuși textul protestului.

PROTEST.

Au trecut abia doi ani dela faimosul proces al »Memorandului« pus la cale de guvernul maghiar și îndreptat în contra membrilor comitetului național al Românilor din Transilvania și Ungaria.

Acest proces, care a durat trei săptămâni și s'a sfârșit cu condamnarea acușatorilor la pedepse enorme de temniță și amende mari de bani, a atras asupra sa atențiunea întregii lumi civilizate.

Pornirea acestui act de prigonire politică, procedura bizară a tribunalului în decursul procesului, motivarea forțată a acusei și ținuta șovinistică a juriului au scandalizat pe toți oamenii de bine. Sentența, prin care s'au dictat oribilele pedepse, a pus în uimire toate cercurile în care mai domnește încă sentimentul de justiție și de echitate.

Acest simulacru de justiție, această procedură inquisițională întrebuințată în contra fruntașilor unui popor, pentru simplul fapt de a fi recurs cu un Memorand la cel mai înalt factor constituțional din stat, a desvilit în toată nuditătea sa regimul de forță și brutalitate aplicat de guvernul »liberal« maghiar naționalităților nemaghiare din Ungaria.

Toată presa independentă, toate organele libere de influința jidovismului și a corupției au vestegit în termeni energici acest monstruos proces dela Cluj. Bărbați de stat, scriitori dintre cei mai iluștri din toate țările europene au ținut să se rostească asupra acestui act, pretins de »justiție«, condemnând în cei mai necruțători termeni pe autorul lui — guvernul liberal al Ungariei.

Dar' toate aceste n'au servit la nimic. Un guvern, care e redus a se sprijini pe brigadele de poliție și pe regimentele de gendarmerie și care își face o glorie de a călca legile în picioare, nu mai poate pune nici o greutate pe opinia publică, nici pe aprecierile severe al căror obiect e conduita sa.

Îngrijat numai de propria-i existență, ear' nu de fericirea țerii; preocupat numai pentru a-și lungi firul zilelor sale, numărate deja, el a pierdut acum până și încrederea cetățenilor de rass maghiară, în cea mai mare parte șovinisti, intoleranți și dușmănoși tuturor naționalităților nemaghiare din patrie. Ca să-și mai recupereze renumele compromis în ochii »patrioților« panmaghiari el s'a pus cu deadinsul se prigonească naționalitățile, gâdilind prin aceasta grandomania șovinismului maghiar; și ca obiect de deosebită îngrijire în direcțiunea aceasta el și-a ales poporul românesc din Transilvania și Ungaria.

După-ce a aruncat în temniță ca pe niște »trădători« pe fruntașii conducători ai partidului nostru național, el a procedat în curând la disolvarea partidului însuși, declarându-l de neexistență prin un simplu ordin ministerial, ilegal și anti-constituțional.

Puțin după aceea, prin un alt ordin ministerial, tot așa de volnic ca și cel dintâiu, ori-ce activitate individuală sau

colectivă, desvoltată în direcțiunea partidului național român, a fost calificată ca infracțiune la lege și condamnată ca atare.

Timp de cinci-spre-zece luni șefii nostri, condamnații »Memorandului« au suferit un dureros martiriu în temnițele dela Vaț și Seghedin, — și dacă au fost redați libertății, fără a suferi toată pedeapsa, acest act de grație și de justiție îl datoresc numai Majestății Sale Împăratului-Rege Francisc Iosif I.

Toată lumea a interpretat acest act maiestatic ca un semn al dorinței prea înalte, ca persecuțiunile împotriva naționalității române se înceteze și o eră de pace, dreptate și bună înțelegere se fie inaugurată.

Dar' tocmai guvernul maghiar, în ciuda propriilor sale interese, n'a voit să înțeleagă înțelesul acestei măsuri, și a dat cea mai isbitoare desmințire unei interpretări, care ar fi putut forma începutul unei perioade de liniște, atât de necesară bunei stări a patriei.

Nu numai că șirul de prigoniri îndreptate în contra Românilor n'a încetat, ci din contră i-s-au adaus acte de o violență și de o volnicie ne mai pomenită nici chiar în Ungaria.

Nemulțumit de a fi întemnițat pe conducătorii partidului nostru și de a fi desființat prin volnicie însuși partidul, guvernul a procedat în pornirea sa dușmănoasă și mai departe, — și în Maiu 1896, abia doi ani după procesul din Cluj, el a condamnat la moarte politică însăși naționalitatea română, declarând printr'un organ al seu, că nu admite principiul național ca basă a vreunei organizațiuni politice. Adecă a declarat ștergerea naționalității române, ca entitate politică și socială a țerii.

De optsprezece veacuri noi, Români, ne aflăm pe locurile aceste, pe care le-am apărut cu brațele noastre și le-am făcut roditoare cu munca noastră.

Am avut în această existență aproape de două-ori millenară mulți dușmani de înfruntat și multe dureri de suferit; dar' Dumnezeu ne-a dat puterea de a rezista și de a ne păstra până astăzi, după optsprezece veacuri, caracterul nostru național întreg și neștirbit, moșile noastre strămoșești neatine, limba, legea și datinele noastre străvechi, așa cum le-am apucat din buni străbuni.

Conștiința națională a neamului nostru, totdeauna vie, s'a afirmat, după vremuri, în diferite forme și s'a transmis până la noi, ca o tradiție sfântă, din generație în generație; ear' astăzi, când popoarele din lumea întreagă se deșteaptă la o viață națională proprie, astăzi când marile principii de libertate, egalitate și fraternitate au pătruns adînc, până în masele cele mai profunde și au răsbătut departe, până dincolo de marginile continentului nostru, această conștiință națională ne zice mai cu tărie decât ori cînd, că noi trebuie să rămănem Români, după-cum au fost părinții nostri, că trebuie să vorbim limba lor frumoasă, să perpetuăm datinele lor, să ținem la legea lor și se desvoltăm pe toate terenale geniul nostru național, potrivit cu puterile și mijloacele noastre.

Voind acestea, noi pe nimenia nu ne gândim să neîndreptățim, în dauna nimăruia nu înțelegem să ne desvoltăm; voim numai să exercităm un drept firesc al nostru, fără a aduce cea mai mică vătămare popoarelor conlocuitoare în această țeară, intereselor și aspirațiunilor lor îndreptățite, căci noi știm și recunoaștem, că ceea-ce e drept pentru noi e drept și pentru ele.

Noi ne iubim patria, pe care am apărut-o, de câte-ori a trebuit, cu valuri de sînge românesc, și dorim să o vedem

din zi în zi mai puternică, ear' pe locuitorii ei din zi în zi mai fericiti.

Noi ne iubim Domnitorul, după cum părinții și străbunii nostri, cari au fost totdeauna supuși cei mai devotați ai glorioasei Sale dinastii, au iubit pe ai lor.

Noi n'am părăsit nici-odată calea legilor, — și în calea legilor voim să rămânem și pe viitor.

În asemenea condițiuni, a dori, a cere, a pretinde egalitatea noastră, legilor și libertatea de a ne desvolta în genul specific al rasei noastre, este a dori, a cere, a pretinde un drept ce ne aparține, un drept în veci imprescriptibil.

Și totuși, ceea ce în toate țările din lume se recunoaște și se acordă elementelor de ordine și doritoare de progres, nouă ni-se tăgăduiește și ni-se refuză în Ungaria.

Stat polinațional, s'ar cuveni ca popoarele ce-l alcătuiesc să contribuie la întărirea lui, fiecare după puterile sale, în bună și frățească înțelegere. Dar tocmai contrarul se întâmplă în Ungaria, unde unul singur din elementele sale constitutive a monopolizat pe seama sa puterea publică, alcătuiindu-și, prin forță și violență, aparatul necesar pentru a prigonii și a nimici pe celelalte, în interesul și în avantajul său.

Nu libera dezvoltare a fiecărei națiuni e ideea fundamentală a politicii ce se practică în Ungaria, ci suprimarea tuturor popoarelor nemaghiare pe toate căile și prin toate mijloacele, spre a se ajunge la utopia în veci nerealisabilă a unității de rasă maghiară pentru întreg teritoriul țării.

Astfel, puterea publică aparține exclusiv rasei maghiare, apărând interesele ei și visurile ei nesănuțoase, — și tot în acest stat falsificat de sus până jos: Constituționalismul maghiar e o glumă; liberalismul — o ironie; sistemul reprezentativ — o minciună.

Parlamentul reprezintă voința guvernului, ear' nu aceea a corpului electoral; el reprezintă numai poporul maghiar, ear' nu toate popoarele alcătuitoare ale Ungariei; el reprezintă violența, corupțiunea și brutalitatea în alegeri, ear' nu voința liber exprimată a cetățenilor; 11 din 16 milioane de locuitori ai Ungariei sunt lipsite de reprezentanții lor firești, în acest simulacru de reprezentanție națională.

Administrația, justiția, — totul s'a transformat în mâinile guvernului în arme de presiune și de desnaționalizare.

Legile nu se aplică decât întru atâta, întru cât ele vatămă interesele cetățenilor nemaghiari; volnicia și bunul plac tronează peste toate și țin loc de legi.

De sus și până jos în toate direcțiunile anomalie, arbitrarism, corupțiune, forță brută, — eată tabloul vieții publice în statul Ungariei.

Și nu sîntem noi siguri cari constatăm acest trist adevăr: îl constată Serbii, îl constată Slovaci, îl constată Croații, îl constată Germanii, îl constată chiar Maghiarii, cari nu s'au înglobat la carul guvernului, — îl constată tot omul onest și nepreocupat.

Dar' dacă toți cetățenii nemaghiari ai Ungariei au avut și au să sufere prigonirile regimului ce-i cărmuiește și încercările sale de a-i desnaționaliza, noi, Români, în special, am format în totdeauna pînta loviturilor sale celor mai grele.

Aceasta era de altmintearea și firesc.

Ca o continuitate nemijlocită a rasei noastre românești, așezați în masse compacte în văile Carpaților și însuflețiți de o caldă iubire de neam, noi opunem, printre toate celelalte popoare nemaghiare, cea mai puternică rezistență curentului de maghiarizare.

În contra noastră deci toată puterea statului ține să-și descarcă furia sa în-treagă; și în vederea desnaționalizării noastre guvernul și-a concentrat toate forțele de care dispune.

Să aruncăm, într-adevăr, o repede privire asupra câtorva legi și măsuri, pentru a ne încredința, că așa este.

Mai înainte, sînt în această țeară legi, care lovesc pe toți cetățenii, precum sînt de pildă legile religioase, în contra cărora protestează trei din patru părți ale populației; dar' și aceste legi pe noi ne lovesc mai mult decât pe cetățenii nostri maghiari, de oare-ce ele constituiesc pentru ei o lovitură dată numai sentimentului lor religios, în timp ce pentru noi ele constituie în același timp și o lovitură dată sentimentelor noastre naționale.

Sînt însă altfel de legi și măsuri, îndreptate exclusiv în contra noastră.

Legea electorală, de pildă, aplică Transilvaniei, unde noi formăm marea majoritate a populației, dispozițiuni deosebite de cele ce le aplică restului țerei, — și dela sine se înțelege că aceste dispozițiuni excepționale au în vedere de a face accesul dreptului de vot mai greu pentru noi decât pentru concetățenii nostri maghiari.

Legea de presă e de asemenea deosebită și cu mult mai aspră pentru noi decât pentru restul Ungariei, — și prin o aplicare draconiană, cum și prin măsuri arbitrarie în ce privește sediul și constituirea juriilor, ea ajunge la înăbușirea ori-cărei libere expresiuni a convingerilor noastre.

Fără să mai amintim alte legi de această natură, e destul să spunem că chiar drepturile și raporturile de proprietate sînt regulate de o lege în Ungaria și de o altă lege, excepțională, în Transilvania!

Și nu e destul atîta. Chiar acolo unde legile în vigoare ne recunosc formal unele avantagii, guvernul, arogându-și în chip ilegal un drept de imixtiune în afacerile noastre, caută să ni-le răpească pe furiș, prin dispozițiuni ministeriale.

Așa, el se amestecă în afacerile bisericilor noastre naționale, care se bucură, după lege, de o largă autonomie, și caută să transforme păstorii sufletești ai poporului român în agenți ai scopurilor sale anti-românești.

El se amestecă în afacerile școalelor noastre confesionale, impunînd limba maghiară ca obiect obligator de studiu și rezervându-și drepturi decisive de control asupra funcționării acestor institute de cultură națională română, fondate și întreținute, în conglăsură cu legea, de bisericile noastre, din dinarul nostru particular.

Fondurile donate Românilor prin înalte dispozițiuni împărătești, ca recompensă a actelor lor de vitejie și devotament pentru patrie și domnitor, — precum erau fondurile grănițerești, — au fost confiscate, deturnate dela destinația lor și puse sub administrația directă a guvernului...

Dar' ar fi prea lung să enumerăm toate abuzurile de această natură.

(Va urma).

Sibiu, 13 August a.

Dela Bruzella. Pázmándy, reprezentantul maghiar la conferința interparlamentară, publică în „Magyarország” o scrisoare despre conferință. Eată pasajul despre Români:

„Românii au venit în număr de 6, în frunte cu P. Grădișteanu, vice-presedinte al senatului. Bătrânul Urechiă a rămas acasă; pe cum aud zace rău morbos în Sinaia. Sincer mărturisesc imi pare rău. Așa de mult m'am obișnuit cu căutătura încreștată a micului om, încât mai că-i simțese lipsa. Sper, că se însănătoșează bătrânul domn și voi mai ave o noare a mă întâlni cu el în Lisabona, ori în Christiania. Dl Grădișteanu e un bărbat, de stat cu vederi cumpătate și cu un temperament liniștit; el posedă perfect limba franceză, vorbește elegant, are maniere cuceritoare, c'un cuvînt e un reprezentant excelent al intereselor românești în străinătate.”

Despre deputația maghiară, zice că e — slabă. E de față nu mai Asboth János și el, — Pázmándy.

Întemnițările din Sibiu. Drapelul din București publică pe larg despre ultima nelegiuire a guvernului unguresc, comisă asupra dlui Dr. Raftiu și a celor 6 fruntași din Sibiu pentru convocarea conferinței naționale generale, respective a celei cercuale din Sibiu.

Apreciînd aceasta mică tiranie a guvernului maghiar „Drapelul” zice:

Noua întemnițare este tot atît de revoltătoare ca și toate celelalte abuzuri și ilegalități ungurești.

Ministrul de interne ungur a aprobat cîntecă sentință a căpitănelului de poliție dată în toamna trecută, pentru-că ofeliții luptători ai românismului s'ar fi făcut vinovați când au convocat conferința generală națională!

Ultimul act al guvernului unguresc este de o ilegalitate monstruoasă.

Ne asociem din inimă cu protestările energice ale „Tribunei”. Aci ziarul bucureștean reproduce o parte din articolul nostru.

E caracteristic, că ziarele maghiare nici nu înregistrează măcar noua ispravă a guvernului. Singurul ziar „Hazánk”, care reproduce, după „Tribuna” sentința, află că aceasta e grozav de — blîndă. Nu cumva ar

fi dorit „Hazánk” ca „vinovații” de a fi convocat adunări, ce au fost oprite, să fi fost condamnați la moarte?

De tăcerea ziarelor maghiare înseamnă să nu ne prea mirăm, doar' foaia „națională” din Arad încă n'a înregistrat-o nici cu un cuvîntel. — Atîta pagubă!

„P. Lloyd” despre adunarea catolicilor ardeleni. Ziarul jidovesc al guvernului, earăși se ocupă cu autonomia catolică. De astă-dată scrie un prim-articol despre adunarea dela Oluj a „statului catolic din Ardeal”.

Rezoluțiunile adunării le consideră păgubitoare cauzei autonomiei și zice, că a analogie cu poziția lăsată de conferința Românilor greco-catolici. Mai ales e supărat oficiosul organ pe tînărul episcop, contele Majlath, pentru principiile ce le-a accentuat în vorbirea sa de deschidere. Nu-i convine, că episcopul cerea, că prin autonomie să li-se asigure catolicilor libertate deplină în denumirea prelaților, ca beneficiile să nu se dea ca răsplătă a meritelor politice, apoi libertate în învătămînt și în administrarea averilor bisericesti.

Iancu și — „Nemții”

de

Iosif Sterca Șuluțiu.

(Urmare).

Rectificare. În articolul de ieri s'a străcurat o eroare pe pag. 678, șir 2-3 în loc de „opt ani de zile” e a se citi: „opt luni de zile”.

În timpul ce mă ocupam cu ideea de a eterniza memoria lui Iancu, mi-a venit aminte fără veste, că la anul 1851 când a fost esudarea cea mare în Ardeal, profesorul Schuller, un bărbat erudit, membru la mai multe academii de științe, voind ca să contribuie și el cu ceva la alinarea suferințelor, a tradus în limba germană mai multe povești, glume și proverbe românești, pe care le adunase el ca refugiat în anul 1849 în România; tipograful Steinhausen le-a tipărit gratis, apoi le-a vîndut în folosul esudaților. Și ce se vezi! În scurt timp au trebuit tipărite în mai multe edițiuni: mii și mii de exemplare s'au vîndut, pentru-că, chiar oameni, cari nu cunoșteau limba germană cumpărau acea broșurică, care poartă titlul: „Aus der Valachei”.

Lucrul natural: omul în toată firea și regula își zice: „scopul sîntese mijloacele”. Nu te întreabă: face opul o coroană?

Doar' va valora și scrierea mea atîta, cît valorează poveștile lui Schuller, și imi vor da și mie Români mîna de ajutor, ca se-mi ajung scopul. Astfel cugetai în mine și m'am pus pe lucru. Mie firește nu mi-a tipărit nime gratis, ci eu a trebuit să dau din punga mea 108 fl. 95 cr. pentru retipărire din „Transilvania”.

S'au găsit însă oameni, cari ignorînd scopul dupli și sfînt: crearea unor burse pentru copii săraci, dar' de bună speranță și eternizarea memoriei lui Avram Iancu, au năvălit cu o falcă în ceru, și cu alta în pămînt asupra mea, atîcînd totul, chiar „titlul” broșurei mele. Risum teneatis! ca-și-cînd în zisa bătrînului Barițiu, n'ar avît tot insul drept de-ași boteza copilul așa precum vrea; ca-și-cînd eu dela ei aș avît să învîț: ce va să zică „biografie”?

Apoi în nemărginita lor iubire și înduioșare pentru „absolutismul nemțesc” dela anul 1850—1860, după care varsă amare lacrimi, nu se rușinează a mă trage la răspundere în public, pe mine, care am îmbrăntit în cînte și omanie, în iubire și jortfire pentru neamul românesc, că cum am cutezat eu să-i vorbesc de rău pe „Nemți” cari au făcut din Români oameni.

Dar' să mergem pe rînd.

Declar din capul locului că nu cu animumul din „Tribuna Poporului” (nr. 130, 134, 142 a. 1897) vreau să stau de vorba, dar' fiindcă îndeamnă tinerimea, ca să cetească istoria lui Barițiu, vreau ca să le indigitez paginile, să le ușurez tinerilor sarcina.

Mă întreabă savantul din „Tribuna Poporului”: „Pe cine înțeleg eu sub terminul de Nemți?”

Răspunsul se află în biografie: Pe oamenii dela putere, cari au guvernat această țeară din anul 1850 până la anul 1860. Pe sfetnicii tînărului Împărat. Apoi pe toată ceata acelor flămânzi, cari au inundat, și supt țeara aceasta ca lăcustele. Cu un cuvînt: Sistemul lui Bach.

„Cari au fost acele promisiuni? Când, cum și cui s'au făcut?”

Și acest răspuns se află în biografie. Comandantul suprem militar, baronul Puchner, ca reprezentant al M. S. marelui principe al Ardealului și Rege al Ungariei Ferdinand I., înzestrat cu deplină putere, pro-

voacă pe Români la arme, pentru apărarea tronului și zice în proclamațiunea dînsului din 17 Octomvrie 1848, între altele:

„Terorismul amenință lumea cu nimicire. Să ne lăsam noi, ca să ne sparie? Ba nu! Este răspunsul credincioșilor Împăratului constituțional Ferdinand I., care garantează libertatea tuturor națiunilor și le dă drepturi de o potrivă la toate”. (Barițiu vol. I, pag. 302).

Proclamațiunea baronului Puchner, prin care arată, că a luat oărmuirea țării în mînă termină astfel:

„Eu pun temeiuri tare pe credința tuturor prietenilor dreptului și ai patriei, pe cari cu aceasta în numele Împăratului îi poftesc, ca să lucre împreună cu mine și să mă sprijinească în slința ce pun de a asigura liniștea și ordinea în această țeară, precum și constituțională libertate și egalitate a tuturor națiunilor”. (Memorialul lui Șaguna pag. 193)

Ear' în proclamația separată, acel comandant general zice:

„Românilor! Voi ați dezbătut în mijlocul fraților adunați concesiunea cea declarată de Maiestatea Sa Împăratul nostru cel fericitor de popare adecă, că „la fiecare națiune din înțreagă monarhia austriacă se garantează drepturi de o potrivă” și respect frățesc între dînsese prin constituțiune destinată”.

Mai la vale:

„Voi Românilor! puteți fi deplin încredințați, că veți avî drepturi de o potrivă cu celelalte națiuni, precum ați cerut; (în câmpul libertății), deci să nu vă temeți nici decum, că vi-se va întempla din contră, și să nu arătați acea temere nici într'un chip, c're ar pute da prepus de putere violentă”. (Barițiu v. 2. pag. 763).

Apoi comitetul național, la provocarea și cu învoirea comădei generale, publică în 20 Octomvrie un apel către poporul român, în care-l provoacă la arme, ear' într'un loc zice: „Așa este fraților Români! înălțatul Împărat al nostru Ferdinand I., pe care Dumnezeu să-i țină la mulți ani și să-i dea biruință asupra vrăgmașilor, acest părinte prea bun încă astă-primăvară au dat o constituțiune sfîntă, ca de aci înainte să fie toate națiunile întocmai cinstite și să nu mai asuprească una pe alta, ci să aibă fiecare oamenii săi în dietă, în guvern, în judecări și în lîmba fiecărei națiuni să aibă cînte înarimata statului și influență în lucrurile țării”. (Barițiu v. 2, pag. 307).

Lipsea: mai multe proclamațiuni de ale lui Puchner din istoria lui Barițiu; mi-le voi procura eu mai tîrziu, cred însă că cele citate sînt de ajuns ca să se vadă: „Cari au fost acele promisiuni? Când? cui? și cum s'au făcut?”

Urmează să arăt — pentru cei-ce n'au idee — cum s'a împlinit acele promisiuni? Ce drepturi naționale au cîștigat Români, în schimbul celor patruzeci de mii de oameni, cari au căsūt jertfă în acei războiu civil înfricoșat?

Că doar' nu vor fi luptat Români, precum zic Ungurii și precum se vede, că crede și „Trib. Poporului”, ca instrumente oarbe ale camariliei? Ei au stipulat condițiuni, care se vîd apriat din proclamațiunile citate.

Neîmplinirea acestor condițiuni e cauza de Iancu și Papiu au refuzat decorațiunile. Mai la vale voi produce un document, din care se va vedea, că și Sașilor li-s'au făcut asemenea promisiuni, dar' că și ei au fost păcăliți. (Va urma).

ASTRA.

Adunarea generală.

— Pregătiri și avisuri. —

Mediaș, 12 Aug n.

Comitetul aranjator al festivităților împreună cu adunarea generală a „Asociațiunei” și-a dat toată silința a face pregătirile de lipsă pentru a primi p. t. oaspeții cît se poate de corăspunzător.

Precum s'a accentuat în mai multe rînduri în foile noastre reușită îndestulătoare de pînă foarte mult dela aceea, ca oaspeții să facă înșinuările referitoare, la cuartir și victuale, (banchet ce deosebire) de timpuriu. Aceste înșinuări vor servi de ușurare și comitetului aranjator, dar' și oaspeților.

Spre orientare însemnăm următoarele:

1. Biletul la banchet costă 2 fl. 50 cr. de persoană.
2. Biletul la concert costă 80 cr. de persoană.
3. Biletul la petrecerea cu dans costă 1 fl. de persoană.

Biletele pentru concert și petrecerea cu dans se pot procura dela biroul comitetului de aranjare în localitatea hotelului „Schützen” și seara la casa, ear' biletele pentru banchet tot de acolo pe lângă înșinuirea cel mult pînă în 14/26 August la amezii.

Dionisiu Roman,

preș. al secț.

de încuărtare și cores.

CRONICĂ

Sibiu, 12 August n. 1897.

Adunare generală. Duminecă în 13/15 August a. c. se va înfruni adunarea generală a „Înșofirei de credit a meseriașilor români din Sibiu”. Obiectul dezbaterii, întru cît am putut afla, va fi luarea unor măsuri ulterioare, prin care „Înșofirea” să fie în stare a finaliza favorabil afacerea împedecată fără destulă cauză mai multe luni. De altă parte membrii Înșofirii sînt fice cruțați de urmările neplăcute a le proceselor pe la judecătoria. Motiv deajuns pentru interesare și cercetare pe cît se poate de multă și număr-oasă a membrilor, pe cari în linia primă-i privește.

Foia „Tribunei”. Din pricina imbulzei de material politic sîntem siliți a întrerupe de nou publicarea romanului „Oastea din Carpați”. Cerem scusă cetitorilor nostri.

Se due în „țară”. Cetim în „Epoca”: V'o zece țărani de pe Valea Murășului din Transilvania, s'au prezentat la ministerul domeniilor cu o petiție semnată de peste 200 de familii, prin care cer să fie colonizați în România, deoarece-ce inundațiile le-au distrus tot avutul.

D. Gr. Călinescu, secretar general al ministerului domeniilor, a supus cererea bieților țărani dlui Dim. Sturza.

Abiturienții din 1879 — cari au făcut examenul de maturitate la gimnaziul din Blaj, sînt rugați să-și înșinue adresele la dl Ioan Stoica, prof. în Blaj, pentru a se pute lua dispoziții întru realizarea conveniei colegiale proiectată la ultima despărțire. Blaj, 8 Aug. n. — Ioan Stoica, Ștefan V. Lita, I. Pop de Sărașu, Iosif Lita.

Neolog. George Truța, preot greco-oriental ca soț, Sabin ca fiu; în numele lor și a tuturor cunoscuților și cunoscuților, cu inimă frîntă de durere fac cunoscut, că prea iubita lor soție, mamă etc. Sabina Truța născ. Spînu după scurte suferințe și-a dat blîndul sen suflet în mînile Creatorului în 6 August st. n. a. c. la 12 ore noaptea în al 19-lea an al vieții și al 2-lea al fericitei sale căsătorii.

Înmormîntarea s'a făcut în 9 August n. în Coșna. — Fie-i țărna ușoară și memoria binecuvîntată.

Urmările unei ordinațiuni ministeriale. Cu cîtă desconsiderare față de clasele sîrăce pourcea în edarea ordinațiunilor lui ministrul de interne, vestitul Parcel, dovedește scena tragică, petrecută în redacția lui „Pester Li.” și continuată la casa comunală a capitalei. Cîteva sute de persoane, bărbați, femei, copii, toți în față cu pecetea caracteristică a miseriei extreme, intrară în redacția dela „Pester Li.”, cerînd înțepunere la autorități, ca să le concedă și mai departe meseria de mîmulari, oprită în urma unei recente ordinațiuni ministeriale pentru toți cei-ce nu vor dovedi cetățenia ungăr. De aici s'au dus la casa comunală, de unde au fost scoși cu asistență polițienească. „Pester Li.” face un cald apel, către ministrul și autoritățile comunale, să iee în dreaptă considerare vazele acestor nenorociți. Cum se poate greși și ministrul! Căci mîmularii aceștia sînt a bună seamă jidovi, cari curînd se vor împămînteni la noi, almintrenea n'ar fi aflat grație la rabinii dela „P. Li.”

Anarhiști în București. O telegramă din București anunță, că cu prilegiul unei perchișii domiciliare la un Italian arestat pentru falsificarea de bani, s'a dat peste o corespondență anarhistă. Din aceasta s'a constatat, că cel arestat identic cu anarhichul Polendrinu, urmărit de autoritățile italiene.

Monument la Răsboeni. În primele zile ale lunii Septemvrie se va inaugura la Răsboeni un monument comemorativ pentru cei căzuți în bătălia dela Răsboeni care a avut loc la 1476 între armatele lui Ștefan-cel-mare și armatele turcești. Monumentul va fi ridicat dintr'un bloc de piatră de Tarcău, prin cotizații din inițiativa oficerilor regimentului 15 de infanterie (Răsboeni) din Piatra-Neamț. Președintele a aștei serbări va fi dl V. A. Urechiă.

Princesă în pericol de moarte. Soția principelui prusian Frideric Leopold a fost zilele acestea în serios pericol de moarte, așa se anunță din Berlin. Eînd la călărit, princesa a scăpat din seauă și a rămas atrînată cu un picior de scări. Adjutantul ce călăria alături a observat la timp pericolul și a salvat-o.

Congresul internațional al Jidovilor, despre care am luat și noi știre, se va ține la 29, 30 și 31 August n. în Basel. Între temele la ordinea zilei va fi și un raport despre situația Jidovilor în Europa, și unul despre colonizarea Palestinei. Înregistrînd știrea, „Deutsches Volksblatt” din Viena observă ironic Sperăm, că acest „consiliu de războiu” al Jidovilor nu-și va alege proxim loc de întrunire chiar Viena.

Scandal unguresc. În comuna K. Apdi, lângă Oradea-mare, s'a petrecut un sângeros scandal unguresc. Arăndașul domiciliat Weiszlovics Gyula trăia în termeni foarte răi cu inspectorul economie Zeiterer Josef, căpitan pensionat, deși odinioară fuseseră prieteni de cruce. Nu de mult Weiszlovics a denunțat pe Zeiterer, pentru calumnia, tribunului civil și celui militar. Aceasta a iritat atît de mult pe Zeiterer, că într'ună din zi-

Nr. 77 ex. 1897
„Hebe“.

[1594] 5—10

„Hebe“

primele izvoare minerale de sodiu și potasiu din Europa este apa bicarbonată alcalină din Sângeorgiu-român (Oláhszentgyörgy) în Transilvania.

Apa s'a analizat de Dr. Folbert în 1888, Dr. Ludvig în 1885 și de Institutul de chimie universitar din București în 1897.

După chimistul Dr. Folbert sursele din Sângeorgiu întrec pe toate celelalte cunoscute pe baza conținutului lor atât de avut în săruri, alcaline, muriatice, bicarbonatate.

După Dr. Sigismund de Illánor apele minerale din Sângeorgiu foarte avute în bicarbonate și cloruri de sodiu și potasiu se folosesc cu mare succes contra: frigurilor învechite, boalelor de ficat și de splină, slăbirea aparatului (tubului) digestiv, funcțiunilor intestinale, hamoroidelor, anomaliilor menstruale, blenorhoelor urotrale, a catarilor cronice de plămâni și uter, petrelor vesicale renale, scrofulor, a tot soiul de debilități nervoase, hypochondrii și a histeriei etc.

După Institutul de chimie universitar din București: „Considerând abundența carbonatului de sodiu și a acidului carbonic liber, apa din Sângeorgiu-român trebuie clasificată între apele cele mai bune bicarbonatate alcaline, și ca un alt moment avantajos, se prezintă conținutul de cloruri (Jodure)“.

Beutura excelentă și recortitoare se poate folosi și amestecată cu vin.

Depozit principal la Lazar Sajovici în Bistrița. Depozit în provincie: „Concordia“, societate comercială, Ludvig Fuchs în Sibiu, David Sajovici în Belean, Leo Engelbert în Năsăud, Carl Fromius, Traugott Koos în Reghinul-săsesc, Simon Ferencz în Murăș-Osorheim, Dr. Wilhelm Wagner în Teaca, S. B. Löbl în Lechința, Zabolik Gábor în Reteag, Rosenzweig Iacob în Décs, Konya Sándor, Szele Márton în Cluj, Márkus Retter în Dorna-Vatra, Irg. Korház Gyogyszertár în Oradea-mare etc.

Cu ordinațiunile serviciului sanitar superior din România dela nr. 11.844, 11.847 din 1897 s'a permis și în România importul acestei ape.

Prețul unei sticle de litru în Bistrița este 6 cr.

Direcțiunea societății acționare „Hebe“
 în Năsăud.

La Librăria „Tipografie“, soc. pe acțiuni în Sibiu,
se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr“ de Aloisius Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de . . . 1 fl. 50 cr.
 2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
 3. „Duh muscălesc“, narațiune de Bolanden (45 pag.) — fl. 10 cr.
- Se recomandă mai ales preoților. —

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrieu baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vice arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
 „Dan“, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
 „Dan“, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896,
 2 volume à 32 cr. 64 cr.
 „Din goana vieții“, ediția III. (1895) fl. 1.75.
 „Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
 „Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
 „Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

— Cel mai nou volum de nuvele: —

„În viltoare“, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1,—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru Tipografia, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Un comis

solid și cu documente de purtare bună, care vorbește limbile patriei, poate îndată ocupa postul vacant în prăvălia cu mărfuri de băcănie și tutunarie mare a subscrisului. [1763] 2—3

Aceia cari au praxă în tutunarie mare (m. k. dohánygyőzse) vor fi preferați.

Tot aici se primește și un invetăcel din casă bună, care cel puțin posedă două clase gimnasiale.

Ioan Baci,

Hațeg.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CEȘTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Publicare.

Prin a-este fac cunoscut, că precum până aci, așa și de acum înainte, voesc a fi prunci școlari în cuartir și vipt, și cu îndestularea deplină atât a prinților cât și a pruncilor.

În casa mea se vorbesc limbile patriei toate trei. Cuartirul meu e în aula bisericii rom.-cat., strada Spital. [1778] 1—4

Bistrița, la 8 August 1897.

Iuliu Hantz.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Toate scrierile
profesorului Dr. Weigand despre Români

se găsesc de vânzare la „Librăria“ noastră cu prețurile originale. Astfel:

1. „Die Aromunen“, (Macedo-Români). Vol. I. „Land und Leute“, cuprinde descrierea călătoriei profesorului Weigand pe la Români din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care se interesează de frații sei. O lectură atrăgătoare și pentru nespecialiști. Volumul de 334 pag., cu 9 ilustrațiuni frumoase și cea mai perfectă carte etnografică costă fl. 6.20
 Vol. II. (Völkstittatur), cuprinde literatura populară, versuri și povești, cu traducerea germană și un lexicon, 386 pag., costă fl. 5.—
2. „Vlach-Meglen“, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., cu 4 ilustrațiuni, fototipie, costă fl. 2.25
3. „Die Sprache der Olympo-Wallachen“, cu o introducere despre popor, volum de 144 pag., costă fl. 1.85
4. „Raportele anuale despre seminarul filologic român din Lipsca“, conținând lucrările dlui profesor Weigand și ale elevilor sei despre Români: „Primul raport“, (1894) de 157 pag. costă fl. 1.85
 „Al doilea raport“, (1895) de 224 pag. costă „ 2.80
 „Al treilea raport“, (1896) de 332 pag. costă „ 3.80
 Cartea de sub nrul 1, vol. I. e pentru toți Români inteligenți; celelalte se recomandă bărbatilor de specialitate. Toate sînt scrise de sine înfeles, în limba germană.

Librăria „Tipografie“, societate pe acțiuni.

Cumpărați direct dela isvor; astfel cruțați jumătate din preț!

The International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. c.

Directorii numitei societăți comerciale au decis în ședința din 1 Iunie sub Nr. 1258 înființarea unei secțiuni la centrala de aici, care se va ocupa cu toate afacerile comerciale pentru Austro-Ungaria, îngrindu-se de exportul produselor engleze și de importul produselor de acolo. Societatea a încheiat cu mai multe fabrici următorul contract: toți articli puși în comeru se fie notați cu prețurile originale de fabrică, expedarea se se întempe numai pe lângă bani gata și în fine, toți acei articli, cari n'ar corespunde, se fie reprimiți și schimbați, cu alții, ori apoi se se returneze banii, dar' numai în cazul, când marfa nu a fost tăiată din bucată, ori n'a fost însemnată într'un mod deosebit la expresia dorință a cumpărătorului.

Prețuri pentru orologioare de buzunar remontoir în val. austr. netto:

Nr. 250.	Orologiu anker de argint, cu capac dublu, gravat simplu balansa de compensație, lucru excelent, cu rubine . . .	fl. 14.50	Nr. 74.	Același din aur de 14 k., ciselat, foarte elegant . . .	fl. 17.50
„ 127.	Orologiu anker aurit cu capac dublu, gravat foarte elegant, în 2 mostre: cu stelu ori cu flori, de 2 mărimi, pentru doamne și domni. Platat 1/4, cu rubine, balansa de compensație. Orologiu minunat, poate dura ani . . .	„ 22.—	„ 105.	Orologiu de argint, câlindar pe vezi, arată nu numai cu acuratețe timpul obișnuit, ci și ziua, săptămâna, luna, datul și fazele lunii, cu sticlă tare deasupra arătătoarelor; produs foarte perfecționat, gravat simplu costă numai fl. 28.50. Același orologiu din aur de 14 k., ciselat fl. 99.—	„ 62.—
„ 140.	Orologiu de aur 14 k., dar' necislat, fiind virit pentru întărirea capacelor duble o foiță de metal. Product anker excelent cu rubine, un orologiu, care înlocuiește pe deplin unul întreg de aur și costă numai . . .	„ 39.—	„ 150.	Orologiu Chronograph de repetiție, din aur de 14 k., necislat, fiind virit pentru întărirea capacelor, duble o foiță de metal. Apăsând pe buton, începe arătătorul cronographului să alege, apăsând eară, stă arătătorul pe loc și la o a treia apăsare sare la locul seu. Mechanismul de repetiție e independent și repetăză bătăile de câte-ori apăsăm; foarte potrivit pentru de-a cunoaște timpul noaptea, neavând trebuință de lumină. Product de precisiune cu toate îmbunătățirile. Orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 300 florini; preț extraordinar de fabrică . . .	„ 175.—
„ 435.	Orologiu anker de aur 14 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor. Product excelent . . .	„ 49.—			
„ 436.	Același orologiu din aur tare masiv 14 k., cu capac dublu, foarte elegant . . .	„ 63.—			
„ 438.	Orologiu de aur 18 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor, cel mai bun product, ce s'a făcut vre-odată . . .	„ 64.50			
„ 439.	Același orologiu cu capac dublu masiv . . .	„ 79.—			
„ 70.	Orologiu Chronograph de argint, arată a cincia parte din o secundă, potrivit pentru măsurarea celerității la cai. Product foarte bun cu rubine, sticlă de cristal deasupra				

Toate orologioarele noastre de aur le putem lifiera cu monograme, litere, ori nume; alte gravări artistice costă 10 fl. mai mult.

Oroloage pentru dame, toate remontoir.

Nr. 556.	De argint, gravat frumos, cu sticlă tare, elegant . . .	fl. 9.—	Nr. 650.	De aur, 14 k., ciselat, capac dublu, gravat foarte elegant și cu email. Ceva într'adevăr frumos, ce valorează 110 fl. pentru . . .	fl. 55.—
„ 600.	Același cu capac dublu, Anker, rubine . . .	„ 14.—			
„ 602.	Același, gravat mai fin, în formă de scoică . . .	„ 17.50			
„ 604.	De aur, 9 k., ciselat, sticlă groasă, cu broșă de aur . . .	„ 23.—	„ 672.	Același, mult mai elegant cu 3 figuri (în horă), orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 150 fl.	„ 65.—
„ 608.	Același din aur de 14 k., ciselat, cu broșă de aur . . .	„ 30.—			

Afară de acestea, avem încă multe alte orologioare începând dela 4 fl. până la cele mai perfecționate și scumpe cu chronograph, repetiție, oară, pătrar și minute, câlindar vecinic și arătător de timp, totul concentrat într'un singur orologiu, care costă și până la 3000 fl., noi însă le expedăm cu prețul jumătate. Și marfă cu diamante și alte petri scumpe, îndeosebi pentru doamne, dăm cu prețul jumătate, rugăm deci pe p. t. public să se adreseze cu încredere către noi.

Fiecare orologiu e cercetat cu cea mai mare grijă înainte de expedare, garantând pe timp de 5 ani.

Aur și argint vechiu, bijuterii vechi primim în schimbul plății, după-ce vor fi examinate și prețuite de noi. Neînd mînuimiți cu prețuirea noastră returnăm

lanțuri de orologiu, aur 9 k., fl. 1.15; 15 k. fl. 1.85; 18 k. fl. 2.— per gram, atât pentru doamne, cât și pentru domni. Argint 25 cr. per gram.

Postavuri și stote de haine

pentru domni și dame, mustrele cele mai nouă, moda ultimă, începând cu desenul cel mai ordinar, până la cel mai fin. Materie de iarnă și de vară pentru fracuri și haine de salon, toate calitățile, pentru rinduri întregi bărbătești, materie de pantaloni, materii pentru haine femeiești, jănă și bumbac, 1000 de mostre de diferite calități. Prețurile atât pentru materiale bărbătești, cât și pentru cele femeiești variază între 50 cr. și 25 fl. pe metru.

— Mostre putem trimite numai dacă ni-se spune anume, ce se dorește și cu ce preț. —

Mașini și aparate

Mici mașini de economie, invenția cea mai nouă, fără vapor (fără căzan), întocmite foarte simplu, putend fi așezate ori-unde ca ori-și-ce cuptor simplu de fier. Încălzirea cu lemn, coks, cărbune, gaz și petrol. Prețul pentru 1/10 putere de cal (putere firească) în greutate de vre-o sută cincizeci chgr. 245 fl.; pentru 1/4 putere de cal, greutate cam 320 chgr., fl. 374; 1/2 putere de cal, greutate cam 600 chgr. fl. 500.— Mai mari după învoială.

Aparate de uscat, pentru sîcirea a tot felul de poame și legumi. Recomandabile îndeosebi pentru uscarea de prune, carne, produse chimice etc. întocmite în 4 mărimi deosebite. Numărul cel mai înalt poate usca într'o lună la 200.000 chgr. prune, cel mai mic la 30.000. Prețul: numărul cel mai mare 2558 fl.; Nr. 2, fl. 1760; Nr. 3, fl. 1450; Nr. 4, cel mai mic, fl. 1150.—

Ori-care fel poate fi trimis în timp de 4 săptămâni dela ziua comande.

Ori-ce alt fel de mașini etc. pentru scopuri industriale se pot comanda la noi, numai se ni-se descrie amănunțit aceea-ce se dorește. Noi plătim porto pentru toate mărfurile și sîntem gata să plătim și vama, dacă ni-se trimite cu 15%, mai mult. Toți articlii se aduc atunci, fără nici o cheltuială la casa celui-ce a comandat, care n'are să poarte nici o grijă, întrucît nu se dispune altminterea.

Banii ni-se pot trimite în bancnote austriace și în epistole recomandate, ori apoi prin ori-ce bancă cu mandatul se ni-se plătească aici. Ne rugăm a alătura la comanda suma banilor, ori a o asigura într'altfel, rămînend în cazul contrar ori-ce comandă neconsiderată.

Ni-se poate scrie în limba germană, sîrbească ori maghiară. Toate epistolele se fie francate în deajuns, altminterlea nu se primesc.

Epistole, comande și bani se se trimită la domni directori dela

International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. c.

Venzetori buni (agenți) se caută pentru ori-și-unde, plătindu-se provisiune mare. Pentru mostre, dacă sînt de preț, trebuie se se depună cautiune.

Cunoștințe comerciale nu sînt de lipsă. Ori-și-cine ni-se poate adresa.

Ofertele pentru export de produse de acolo vor fi considerate, comandele pentru mărfuri vor fi în genere primite și îndeplinite cu promptitudine. [1653] 4—6

NB. Comande mai mari în românește se pot face prin mijlocirea Librăriei „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.